

Branże krajowego przemysłu chemicznego w 2015 r. „Chemia” na warszawskiej GPW

Wszelkie dane statystyczne dotyczące gospodarki, w tym przemysłu chemicznego, w ubiegłym 2015 r., publikowane w poprzednich wydaniach Chemika, prezentowały sytuację we wspomnianym przemyśle, w obowiązującym podziale na trzy jego działy (PKD 20, 21 i 22). Dopiero niedawno, udało się uzyskać w Ministerstwie Rozwoju (za co wyrażamy podziękowanie), wyniki gospodarcze minionego roku, dotyczące krajowego przemysłu chemicznego, w bardziej szcze-

gółowym rozbiciu, głównie na jego tzw. grupy. Wszystkie publikowane poniżej dane dotyczą firm o zatrudnieniu powyżej 9 osób. Po redakcyjnej obróbce prezentujemy je w dwóch tablicach (Tab. 1 i 2), zawsze na tle wyników, jakie osiągnęła zbiorowa sekcja przemysłu przetwórczego w Polsce (PKD sekcja C). W Tablicy 1 zgrupowaliśmy liczbowe wielkości, głównie natury organizacyjnej, inwestycji i eksportu. Dane w Tablicy 2 dotyczą szczególnie wyników ekonomicznych.

Tablica 1

Wyniki branż przemysłu chemicznego w 2015 r.
Stan podmiotów, inwestycje

PKD	Działy i grupy przemysłu	Liczba podmiotów		Zatrudnienie		Liczba podmiotów rentownych		Inwestycje		Udział produkcji na eksport, %
		szt.	A	osób	A	szt.	A	mln zł	A	
C	PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY KRAJU	14.481	0,0	1.906.317	2,7	11.979	1,4	52.274,3	14,1	42
20,21,22	PRZEMYSŁ CHEMICZNY ogółem	1.945	1,6	254.285	5,7	1.648	4,0	8.673,4	16,4	bd
	<i>Udział przemysłu chemicznego w przemyśle przetwórczym w kraju, %</i>	<i>13,4</i>	<i>x</i>	<i>13,3</i>	<i>x</i>	<i>13,8</i>	<i>x</i>	<i>16,6</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
20	Wyroby chemiczne	481	0,8	70.552	3,6	408	5,4	3.686	13,1	38
20.1	Chemikalia	168	- 1,7	27.497	2,3	145	9,0	2.687,2	25,7	36
20.15	- nawozy i związki azotowe	17	- 5,6	9.683	- 0,2	16	- 5,9	730,9	54,0	37
20.2	Agrochemikalia (pestycydy)	8	14,3	887	2,2	7	16,7	20,8	- 5,3	37
20.3	Farby i lakiery	84	13,5	7.680	9,0	72	14,3	192,0	20,5	23
20.4	Chemia gospodarcza	133	- 2,9	24.249	4,3	116	1,8	595,5	- 8,5	49
20.5	Chemikalia pozostałe	79	0,0	9.132	2,3	63	- 4,5	180,3	- 34,1	36
20.6	Włókna chemiczne	9	0,0	1.107	- 0,1	6	0,0	10,3	- 34,3	52
21	Farmaceutyki	101	1,0	21.935	7,8	85	3,7	581,3	46,6	37
22	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	1.363	1,9	161.798	6,4	1.154	3,6	4.406,2	16,1	47
25.1	Wyroby z gumy	121	- 6,2	36.453	2,1	97	- 7,6	688,9	- 18,3	67
25.2	Wyroby z tworzyw sztucznych	1.242	2,8	125.345	7,7	1.057	4,8	3.717,3	26,0	40

A – Wzrost (spadek) wobec 2014 r., %; dotyczy podmiotów o zatrudnieniu powyżej 9 osób; Źródło: Ministerstwo Rozwoju

Tablica 2

Wyniki branż przemysłu chemicznego w 2015 r.
Finanse i ekonomia

PKD	Działy i grupy przemysłu	Przychody netto ze sprzedaży		Koszt działalności operacyjnej		Zysk ze sprzedaży		Wydajność pracy na 1 zatrudn.		Rentowność obrotu brutto, %
		mln zł	A	mln zł	A	mln zł	A	tys. zł	A	
C	PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY KRAJU	1.115.462,6	2,1	1.052.148,2	1,4	61.100,5	13,6	605,7	- 0,4	5,5
20,21,22	PRZEMYSŁ CHEMICZNY Ogółem	152.596,5	5,6	139.939,3	4,7	11.521,1	14,7	bd.	x	bd
	<i>Udział przemysłu chemicznego w przemyśle przetwórczym w kraju, %</i>	<i>13,7</i>	<i>x</i>	<i>13,3</i>	<i>x</i>	<i>18,9</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>	<i>x</i>
20	Wyroby chemiczne	62.202,9	3,3	56.639,3	1,0	4.854,1	29,1	924,3	0,3	8,5
20.1	Chemikalia	33.032,5	2,3	29.821,4	- 3,0	2.893,9	63,4	1.257,7	- 0,3	9,8
20.15	Nawozy i zw. azotowe	9.565,7	5,9	8.758,7	1,4	935,5	54,8	1.027,4	4,9	10,2
20.2	Agrochemikalia (pestycydy)	492,6	4,6	429,2	0,8	64,2	16,9	619,7	1,6	13,8
20.3	Farby i lakiery	5.875,1	6,2	5.335,8	4,8	524,0	37,6	782,1	- 1,6	10,0
20.4	Chemia gospodarcza	15.550,6	2,3	14.180,6	3,0	1.124,7	- 11,0	670,9	- 2,1	8,0
20.5	Chemikalia pozostałe	6.892,0	8,8	6.527,2	8,9	233,9	- 16,4	803,5	10,7	2,3
20.6	Włókna chemiczne	360,1	0,0	345,0	- 3,5	13,4	55,3	336,7	1,0	3,9
21	Farmaceutyczny	17.054,8	11,0	15.345,0	11,7	1.636,2	9,4	903,7	3,1	10,4
22	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	73.338,8	6,5	67.955,0	6,5	5.030,8	5,0	479,1	1,1	6,8
22.1	Wyroby z gumy	17.830,3	0,8	16.255,0	1,0	1.109,9	- 13,9	503,6	- 2,7	6,9
22.2	Wyroby z tworzyw sztucznych	55.508,5	8,5	51.700,0	8,4	3.920,8	11,9	471,8	2,4	6,8

A – Wzrost (spadek) wobec 2014 r., %; dotyczy podmiotów o zatrudnieniu powyżej 9 osób; Źródło: Ministerstwo Rozwoju

Z danych dwóch tablic, szczególnie w porównaniu do podobnych pozycji statystycznych, dotyczących poprzedniego 2014 r., których nie zaprezentowano w tablicach, warto odnotować:

- We wszystkich parametrach udział przemysłu chemicznego w skali krajowego przemysłu przetwórczego, w minionym 2015 r., aczkolwiek niejednokrotnie minimalnie, ale zwiększył się wobec roku 2014. Dotyczy to m.in. pozycji: liczby podmiotów – o 0,2 pkt. % (w liczbach bezwzględnych 31 firm więcej); zatrudnienia – o 0,4 pkt. % (wzrost liczby pracujących o blisko 14 tys.); firm rentownych – o 0,4 pkt. % (64 przedsiębiorstwa); zrealizowanych inwestycji – o 0,3 pkt. % (o przeszło 1,2 mld zł więcej); przychodów ze sprzedaży – o 0,5 pkt. % (tj. o przeszło 8,1 mld zł); wypracowanych zysków – o 0,2 pkt. % (wzrost o blisko 1,5 mld zł).
- Warto wspomnieć również o znaczącym wzroście wskaźnika rentowności całego przemysłu przetwórczego, z wartości 4,4% w 2014 r. do 5,5% w roku minionym. W tym samym czasie uzyskano również poprawę rentowności we wszystkich trzech działach przemysłu chemicznego, aczkolwiek bardzo zróżnicowaną – od o 1,8 pkt. % wzrostu w „Chemikaliach” do jedynie o 0,1 pkt. % w przemyśle farmaceutycznym.

Analizując dane w Tablicach 1 i 2, dotyczące przemysłu chemicznego w 2015 r. warto odnotować niektóre fakty odnośnie do:

- Liczby przedsiębiorstw – przy ogólnym wzroście, w kilku branżach nastąpił ich spadek; w liczbach bezwzględnych, największy w przemyśle wyrobów z gumy, znaczący zaś ich wzrost odnotowano w przetwórstwie tworzyw sztucznych
- Zatrudnienia – poza minimalnymi spadkami załóg w przemyśle nawozowym i włókien chemicznych, we wszystkich pozostałych branżach stan załóg powiększył się o ok. 5,5% i, co bardzo ważne, w podobnym stopniu zwiększyły się przychody ze sprzedaży produkcji, a więc nie odnotowano spadku wydajności pracy
- Liczby podmiotów rentownych – ogólnie w chemii nastąpił ich wzrost o 4%, ale nierównomierny. W kilku branżach odnotowano znaczący ich spadek (wyroby z gumy, nawozy i chemikalia pozostałe); największy wzrost (w liczbach bezwzględnych) w przetwórstwie tworzyw sztucznych i chemikaliach
- Nakładów inwestycyjnych – przy ogólnym, znaczącym ich wzroście (o 16,4%) wystąpiły dość nierównomierne zmiany wobec wielkości roku poprzedniego; w kilku branżach nastąpił ich regres (przemysł gumowy, chemikalia pozostałe i inne), w kilku natomiast znaczący wzrost – procentowo najwyższy w przemyśle nawozowym i farmaceutycznym; w wartościach bezwzględnych w przetwórstwie tworzyw sztucznych
- Udziału produkcji na eksport – przy minimalnym wzroście wskaźnika udziału dla całego krajowego przemysłu przetwórczego (z 41 do 42%), w chemii znacząca zmiana *in plus* wystąpiła jedynie w agrochemikaliach z 29 do 37%
- Wartości produkcji sprzedanej – przy przeszło 2,5-krotnym wzroście wskaźnika przyrostu produkcji „chemikaliów – ogółem” (5,6%) w stosunku do wzrostu produkcji krajowej (2,1%), szczegółowo, we wszystkich grupach przemysłu chemicznego, wzrost ten utrzymał się (przy jednej wartości zerowej), ale bardzo zróżnicowanie – procentowo, najniższy (0,8%) wyrobach z gumy, najwyższy (11,0%) w farmaceutykach
- Kosztów produkcji – przy ogólnym w chemii wzroście kosztów adekwatnym do wzrostu przychodów; mimo to w branżach: chemikalia i włókna chemiczne nastąpił ich spadek

- Osiągniętych zysków – przy generalnym, znaczącym ich wzroście w całym przemyśle chemicznym (o 14,7%), wyższym od wzrostu w skali przemysłu krajowego (13,6%), w wybranych grupach przemysłu chemicznego, procentowy ich wzrost był znaczący (chemikalia o 63,4%, włókna chemiczne 55,3%, czy nawozy azotowe 54,8%), to jednak w trzech branżach odnotowano spadek zysków z wartościami procentowymi ujemnymi: chemikalia pozostałe 16,4%; wyroby z gumy 13,9 oraz chemia gospodarcza spadek o 11,0%
- Wydajności pracy – przy dość zróżnicowanych wskaźnikach zmian poszczególnych branż chemicznych, oscylujących jednak wokół niewielkich wartości procentowych (ujemnych i dodatnich), znacząca zmiana wzrostu *in plus* osiągnięta została głównie w przemyśle chemikaliów pozostałych (10,7%)
- Rentowności obrotu brutto – wszystkie branże chemiczne osiągnęły wskaźniki dodatnie, niemniej w niektórych branżach nastąpił spadek ich bezwzględnych wartości wobec uzyskanych w 2014 r. (chemia gospodarcza, chemikalia pozostałe, farmaceutyki i wyroby z gumy), to jednak w większości pozostałych wypracowano ich wzrost – największy we włóknach chemicznych, chemikaliach, nawozach, agrochemikaliach oraz w farbach i lakierach.

Tradycyjnie, jak w poprzednich edycjach miesięcznika *Chemicz*, w odstępach półrocznych, prezentujemy sytuację odnośnie do aktualnych notowań, na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, aktualnych cen akcji większości spółek chemicznych i paliwowych, głównie krajowych, jak również ich wartości rynkowych. Zanim przytoczymy szczegóły w tym zakresie, na wstępie, kilka ogólnych informacji nt. największej polskiej giełdy, która, podobnie jak większość tego typu instytucji w Europie i w świecie, przeżywa obecnie określone osłabienie. W końcu I półrocza 2016 r. na warszawskim parkiecie występowało 484 spółki, w tym 53 podmioty zagraniczne. Ich kapitalizacja wyniosła w tym czasie 914,3 mld zł, z czego na spółki krajowe przypadło 496,3 mld zł. W przypadku spółek krajowych, ich łączna wartość kapitałowa od 2013 r. systematycznie spada, mimo że w tym czasie wzrosła ich liczba. We wspomnianym 2013 r. było spółek mniej, bo 450, ale o większej kapitalizacji – 593,5 mld zł. W tych samych latach spadała również stopa zwrotu WIG od wartości 8,1% w 2013 r. poprzez 0,3 w 2014 r. i minus 9,6% w poprzednim 2015 r. Przez 5 miesięcy br., do maja 2016, nastąpiła określona poprawa, ale do nadal wartości ujemnej minus 1,3%.

Przechodząc do bardziej szczegółowej prezentacji sytuacji spółek przemysłu chemicznego i paliwowego na Warszawskiej Giełdzie przedstawiamy ją w Tabelcy 3, wg stanu z dnia 30 czerwca 2016 r., na tle wartości osiągniętych przez nie przed rokiem (30.06.2015r.). Dane w pierwszych trzech kolumnach liczbowych dotyczą wartości akcji; w następnych kolumnach Tabelcy 3 przytaczamy wartości rynkowe poszczególnych spółek, które są pochodnymi notowań giełdowych (również na tle notowań sprzed roku).

Oporając się na wielkościach z Tabelcy 3, warto odnotować:

- W zakresie kursu akcji, na 19 wymienionych spółek z pełnymi danymi, dla 10. firm, w omawianym okresie 12. miesięcy, nastąpił wzrost ich wartości – największy dla PCC Rokita (o 39%) i krakowskiej spółki biotechnologicznej Selvita (37%). 9 spółek odnotowało w tym samym czasie spadek kursu akcji – największy regres dotyczy oświecimenskiego Synthos (- 22,7%) oraz PGNiG (- 18,1%).

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie
Notowania akcji oraz wartości rynkowych spółek chemicznych i paliwowych w końcu czerwca 2016 r. na tle sytuacji I poł. 2015 r.

Spółka	Kurs akcji			Wartość rynkowa spółki		
	30.06.2015	30.06.2016		30.06.15	30.06.2016	
		Kurs, zł	30.06.2015 = 100		Wartość, mln zł	30.06.2015 = 100
CHEMIA						
BIOTON	6,2	8,1	130,9	543	693	127,6
BORYSZEW	5,9	5,6	95,4	1.404	1.325	94,4
CIECH	58,1	53,0	91,3	3.078	2.809	91,3
DĘBICA	76,5	95,8	125,2	1.076	1.332	123,8
ERG	bd	29,1	x	18	25	138,9
GEKOPLAST ¹⁾	-	12,4	x	-	72	x
GRUPA AZOTY	80,6	69,0	85,6	8.072	6.968	86,3
Grupa Azoty POLICE	21,6	21,2	98,1	1.598	1.574	98,5
Grupa Azoty Puławy	155,6	209,0	134,4	2.997	3.995	133,3
LENTEX	8,7	9,1	104,6	bd	489	x
MASTER PHARM ¹⁾	-	7,0	x	-	15	x
MIRACULUM	2,4	2,8	116,2	13	32	249,2
PCC ROKITA	40,0	55,6	139,0	804	1.100	136,8
PLAST BOX	2,2	1,9	86,8	92	76	82,6
STOMIL Sanok	63,0	54,0	85,7	1.675	1.436	85,7
SYNTHOS	4,7	3,6	77,3	6.233	4.764	76,4
ŚNIEŻKA	44,8	60,0	133,9	548	757	138,2
SELVITA	15,3	21,0	137,0	206	296	143,7
PALIWA						
Grupa LOTOS	29,8	30,4	102,2	5.472	5.694	104,1
MOL (Węgry)	192,0	230,1	119,8	bd	24.050	x
PETROLINVEST	bd	0,3	x	bd	61	x
PGNiG	6,6	5,4	81,9	37.937	31.860	84,0
PKN ORLEN	73,8	69,2	93,7	30.795	29.833	96,9

Źródło: GPW 2015/2016

¹⁾ - Spółka „weszła” na Giełdę w 2016 r.

- Odnośnie do wartości rynkowych spółek giełdowych, wśród 18. o pełnych danych rocznych, 9 z nich odnotowało wzrost wartości kapitałowej – największy krakowska spółka – znany producent kosmetyków Miraculum o przeszło 149% oraz wspomniana Selvita o prawie 44%. Wśród podmiotów, które w omawianym okresie doznały największego spadku rynkowej wartości, jest również

wspomniany już, Synthos (o 23,6%) oraz znana wytwórnia, głównie opakowań z tworzyw sztucznych, słupska spółka Plast Box, o 13,4%. W tym ostatnim przypadku (firm z Oświęcimia i Słupska), znając ich prężność techniczną i biznesową, wierzymy, że jest to jedynie przejściowy okres osłabienia.

Jerzy Paprocki

Miesięcznik CHEMIK – czasopismo dla inżynierów, naukowców i kadry zarządzającej w przemyśle chemicznym.
Indeksowane przez: CAS, BazTech; IndexCopernicus; Google Scholar, SciFinder; SCOPUS

Bieżące wydania miesięcznika CHEMIK w języku angielskim są dostępne na www.chemikinternational.com

Wydania w języku polskim, z 3-miesięczny opóźnieniem w stosunku do wydań papierowych, na www.miesiecznikchemik.pl

Egzemplarze archiwalne w formie elektronicznej (PDF) można zamawiać w redakcji miesięcznika CHEMIK

e-mail: redakcja@miesiecznikchemik.pl

www.miesiecznikchemik.pl

www.chemikinternational.com